

Гавва С.К., здобувачка вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Сисоєва В.П., к.ю.н.

ЦІЛІ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОГО ПРАВА

Як відомо, без цілей та мети неможливе функціонування того чи іншого явища, оскільки безпосередньо ці поняття і визначають його місце у суспільстві. Саме в результаті визначення мети формуються засоби, спрямовані на її досягнення. У зв'язку з цим, визначення і досягнення мети – це фундамент для успішної організації та повноцінного функціонування будь-якого виду діяльності.

Кримінально-виконавче право також має свої цілі. Основні з них зазначені в статті 1 Кримінально-виконавчого кодексу України, а саме: «Кримінально-виконавче законодавство України регламентує порядок і умови виконання та відбування кримінальних покарань з метою захисту інтересів особи, суспільства і держави шляхом створення умов для виправлення і ресоціалізації засуджених, запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами, а також запобігання тортурам та нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню із засудженими» [1].

Говорячи про виправлення засуджених, варто підійти до цього питання з різних сторін. Перш за все, в процесі виконання і відбування певного виду покарання здійснюється процес виправного впливу на засудженого, що не є характерним для інших споріднених кримінальних правових відносин, в межах яких також відбувається реалізація кримінально-правової санкції. Виправлення засудженого – це процес позитивних змін, які відбуваються в його особистості та створюють у нього готовність до самокерованої правослухняної поведінки [1]. Під сумлінною правослухняною поведінкою мається на увазі: визнання вини у вчиненому кримінальному правопорушенні та щире каяття засудженого, відмова від негативних зв'язків з кримінальним оточенням та впливу злочинної моралі, підвищення освітнього рівня засудженого та розробка плану законослухняного життя тощо [2, с. 146-147]. З іншої сторони, кримінально-виконавче право має забезпечити ресоціалізацію, тобто свідоме відновлення засудженого в соціальному статусі повноправного члена суспільства; повернення його до самостійного загальноприйнятого соціально-нормативного життя в суспільстві [1]. Надання засудженим допомоги у соціальній адаптації здійснюється за допомогою застосування до засудженого певних засобів виправлення. Ці заходи позитивно

впливають на свідомість засудженої особи, її навички і вміння, які їй необхідні вже після відбування ним покарання. До її напрямів відноситься, зокрема, отримання загальної або професійної освіти, що дозволить істотно підвищити можливість отримання засудженим роботи після його звільнення.

Інша мета кримінально-виконавчого права – це попередження вчинення нових кримінальних правопорушень з боку засуджених. Деяка частина норм кримінально-виконавчого права, що регулює порядок і умови виконання відбування кримінального покарання, має свою конкретну мету – попередження вчинення нових кримінальних правопорушень з боку засуджених. Саме тому засуджені, що знаходяться у кримінально-виконавчих установах, підлягають повному обшуку, також адміністрація установ забороняє користуватися певним переліком предметів.

Сучасна специфіка запобігання злочинності формується комплексними засобами кримінально-виконавчої системи України, на відміну від суто спеціально-кримінологічних та оперативно-розшукових заходів, які проводяться спеціально уповноваженими на це оперативними підрозділами, а також передбачає звернення до вихідних засад підготовки майбутніх фахівців для кримінально-виконавчої системи, які в майбутньому будуть виступати суб'єктами запобіжної діяльності [3, с. 108].

До того ж, однією з цілей цієї галузі права є охорона прав, свобод і законних інтересів засуджених – права і свободи, а також законні інтереси охороняються законодавцем у відношенні до кожного члена суспільства, незалежно від його положення і приналежності, а значить права, свободи і законні інтереси засуджених також підлягають охороні. Виконання цього завдання здійснюється засобами контролю за діяльністю установ, що виконують покарання, з боку компетентних органів.

Отже, підсумовуючи вищесказане можна виділити дві основні цілі кримінально-виконавчого права:

– виправлення засуджених – процес виховного впливу на засуджених під час відбування ними покарання, а також результат цього процесу. Тримання засуджених буде залежати від ступеня виправлення їх поведінки, яка визначається органом, який виконує покарання;

– запобігання вчиненню нових кримінальних правопорушень як засудженими, так і іншими особами – реалізується опосередковано і спирається на передбачені законом заходи державного примусу з метою утримати громадян від вчинення кримінального правопорушення.

Література

1. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11.07.2003 № 1129-IV.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15#Text>

2. Горох О.П. Виправлення засудженого як підстава заміни невідбутої частини покарання більш м'яким. *Наукові записки. Том 168. Юридичні науки.* 2015. С. 146-150.

3. Конопельський В.Я. Деякі питання щодо запобігання злочинам у кримінально-виконавчих установах України. Матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Одеса, 24 лист. 2017 р.). Одеса: ОДУВС, 2017. С. 107-108.

УДК 34:629.3.067(043.2)

Галатенко К.В., Дяченко О.С., здобувачі вищої освіти першого (бакалаврського) рівня, Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Лисько Т.Д., к.ю.н.

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРИТЯГНЕННЯ ДО КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ ДТП

Проблема безпеки руху й експлуатації транспорту здавна відома людству, має свою історію пошуку напрямів вирішення, зокрема, заходами кримінально-правового характеру. На сьогоднішній день кількість транспортних засобів на дорогах України постійно збільшується. Разом із очевидними економічними благами автомобілізація приносить багаточисленні витрати та проблеми негативного характеру. Найбільш серйозною з них є проблема дорожньо-транспортних подій. У 2020 році на українських дорогах трапилось понад 168 тисяч ДТП, із яких близько 26 тисяч – із постраждалими. За цей же період загалом загинула 3541 людина, зокрема 168 дітей, 1198 пішоходів та 235 велосипедистів.

Причин та факторів, що впливають на вчинення дорожньо-транспортних подій, немало. Традиційно основними причинами ДТП із загиблими/травмованими залишається перевищення швидкості, порушення правил маневрування, проїзду перехресть, пішохідних переходів та недотримання дистанції.

В Україні досить великий відсоток кримінальних правопорушень, пов'язаних із ДТП. Найчастіше в судовій практиці зустрічається ст. 286 Кримінального кодексу України (далі – КК України), саме тому, розкриття та протидія кримінальним правопорушенням, що пов'язані з порушенням правил дорожнього руху та правил експлуатації транспортних засобів, становлять пріоритетний напрям кримінально-правової політики держави.

Необхідно зауважити, що для притягнення до кримінальної відповідальності за кримінальні правопорушення, пов'язані з порушенням правил безпеки дорожнього руху або експлуатації транспортних засобів,